

Posudek vedoucího

Téma bakalářské práce:

Body suspension jako spirituální prožitek

Autor: Terezie Adámková

Vedoucí: Mgr. Jiří Motl

Práce se zabývá spirituálními prožitky spojenými s technikou zavěšování těla na háky. Jde o techniku provozovanou v komunitě tzv. moderních primitivů a subkultury, která se jimi inspiruje. Práce má část teoretickou a empirickou.

První polovina teoretické části je přehledná, v závěru již nacházím řadu nejasností. Jsou zde zařazeny pasáže o glosolálii, což je fenomén, u kterého těžko hledám nějakou souvislost se zkoumanou technikou. Kapitola *Holotropní stavy* je také bez jasné návaznosti k tématu práce. Na straně 14 je v kap. *Moderní pojetí* delší citace Z. Baumana, u které není zcela jasné, jak se k tématu vztahuje.

Namísto glosolálie by bylo vhodné se v teoretické části věnovat tématu přechodového rituálu. Z rozhovorů totiž vyplývá, že technika je mnohými vnímána jako přechodový rituál. Otázkou ale zůstává v jakém smyslu? Zde by mohlo pomoci rozpracování přechodového rituálu antropologů (např. A. Genep), tématu se také věnovali vývojoví psychologové (např. E. Erikson). Brněnští religionisté se zase věnují extrémním rituálům na Mauriciu, uvítal bych proto návaznost na jejich výzkumy. Také by bylo vhodné věnovat více pozornosti tématu sexuality. Z přiložených fotografií se zdá, že u Musafara měla technika významnou sexuální komponentu (muž má např. výrazně feminní rysy).

Nejasnost ohledně použité terminologie: Autorka překládá spojení „medicine lodge“ jako hlavní vigvam. Proč se to nepřekládá jako „vigvam uzdravení“, nebo „léčitelství vigvam“?

Zde nerozumím otázce: „Projevuje se u respondenta nějaký sociálně patologický jev?“ Má autorka na mysli kriminalitu, bezdomovectví, drogy? Na co se vlastně ptala? Z odpovědí to vypadá, že se ptala spíše na sebepoškozování, než na sociálně patologické jevy.

Studentka příliš ukvapeně vylučuje jakoukoli souvislost s psychopatologií, kterou bychom mohli u lidí podstupující tento rituál hledat. V jednom z dokumentů o této technice podával svědectví mladý muž, který byl dříve úzkostný a díky této zkušenosti úzkosti výrazně ustoupily.

Zde bychom mohli hovořit o úlevě od psychického utrpení, díky fyzickému. Ani otázka po sebepoškozování a masochizmu není v práci dostatečně zodpovězena.

Metodologie

Studentka píše, že v předvýzkumu použila metodu polostrukturovaného rozhovoru, šlo však o elektronickou komunikaci, jestli mám správné informace.

Při výzkumu prý byla využita tzv. zakotvená teorie. Zakotvenou teorii však studentka nemohla použít, protože neměla dostatek dat. U zakotvené teorie se sbírají data do té doby, než se témata začnou opakovat, respondentů je proto třeba více. Z toho důvodu nejsou výsledky empirické části příliš přesvědčivé.

Formální stránka: Po formální stránce práce vykazuje nedostatky. Jazyk práce je těžkopádný, dokonce i hlavní výzkumná otázka je formulovaná krkolomně: „Odehrává se během procesu BS spirituální prožívání jedince?“

U některých pasáží nenacházím smysl: „Posledním přístupem je takový postoj, kdy se člověk v bolesti vyžívá a neuvědomuje si, že by mohla mít nějaké hranice“ (s. 28). Další příklad: „... samotný úkon propichování je sám o sobě prožitkem.“

V práci se objevuje i větší množství překlepů a stylistických nedostatků, které snižují kvalitu práce.

Závěr

Přes všechny výhrady studentka zpracovala zajímavé téma, které v ČR zatím není příliš rozpracované, zároveň považuji za cenný její terénní výzkum.

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením **dobře** (3).

Mgr. Jiří Motl